

LIVSKVALITET: Et reddet liv skal også leves, er noe Astrid Kvale (30) stadig minner seg selv om. Det har fått henne til å bli mer glad i stundene hun kan være ute i naturen. Da er det hun som sliter ut kroppen, og ikke omvendt.

Har uhelbredelig hjernesvulst, men Astrid nekter å gi opp

I 2011 ble Astrid Kvale operert for hjernesvulst. En vellykket operasjon der alt ble fjernet. Trodde hun.

ANNE JO LEXANDER
anne.jo.alexander@bt.no
foto GEIR MARTIN STRANDE
foto FRED IVAR UTSI KLEMETSEN

Iført treningsklær kikket Astrid Kvale utålmodig på kreftlegen på Haukeland.

Skulle opp Stoltzen

Året var 2016 og hun skulle bare få tommel opp på kontrolltimen, og så dra rett til Stoltzen.

I stedet måtte hun lytte til legen som la ut om kreftsvulsten hun fjernet fra frontallappen i hjernen for fem år siden, og se gjennom gamle bilder av hjernen.

«Du vet man kan få tilbakefall», registrerte hun at legen sa.

– «Ja, ja, men det gjelder jo ikke meg», husker jeg at jeg tenkte, sier Kvale, og må ta en pause for å få følelsene under kontroll.

Håp i forskning

På Haukeland universitetssjukehus sitter et titalls russ fra

Bergen musestille i den store aulaen.

De siste ti årene har aksjonen Krafttak mot kreft samlet inn nærmere 35 millioner kroner bare i Hordaland. Russen står for rundt 80 prosent av dette.

Nå skal ungdommene se hva pengene de samler inn går til.

Oppmerksomheten er rettet mot professor Martha Chekenya Enger, som forteller at hun vil gjøre hjernesvulst mer mottakelig for cellegift. Til prosjektet har hun mottatt ca. ni millioner kroner fra bøsseaksjonen.

– De er få, men alle dør

Årlig blir mellom 275 og 300 nordmenn diagnostisert med grad fire hjernesvulst, forteller hun.

– De er få, men alle dør, sier forskeren.

Også Astrid Kvale er til stede i salen. Hun er en av dem årets russ samler inn penger til.

Kvale stirrer ut i luften mens forskeren forteller at ved tilbakevendende hjernesvulst forverres ofte graden.

– Til tross for alt disse pasientene går gjennom, lever de i snitt bare 14 måneder etter behandling, sier Chekenya Enger.

Det er nå snart to år siden

«FUCK CANCER»: Armbåndene til høyre er «limited edition» og inntekten deles mellom Ung Kreft og Krafttak mot kreft, forteller Kvale.

Astrid Kvale satt hos legen og skulle bli frarøvet livsgnisten for andre gang.

Fra student til pasient

Den første gangen var hun 24 år og hadde akkurat tatt bachelor i økonomi. I stedet for å være klar for jobbmarkedet, ble det operasjon og rekovalens.

Hjemme igjen, knuger Kvale den blå tekoppen, dekorert med kreftforeningens sløyfe. Forteller at hun ikke husker mer fra legebildet i 2016, annet enn at hun brøt sammen og

gråt hysterisk på legekantoret.

– På en måte var det verre, for denne gangen visste jeg nøyaktig hva jeg måtte gjennom, sier hun behersket.

Uhelbredelig hjernesvulst

Det skulle vise seg at hjernesvulsten hadde blitt mer aggressiv. På en skala fra én til fire, der grad fire har dødelig utgang, hadde svulsten til Kvale gått fra grad to til tre.

Hun fikk også vite at kreften var uhelbredelig.

– Fordi jeg har hele livet mitt

foran meg ..., sier 30-åringen, og koster på seg et ironisk smil, ... så må jeg regne med å få flere tilbakefall.

Tøffe behandlinger

I den lyse leiligheten ved havnen i Os står langrennsski i gangen og den populærvitenskapelige boken «Hjernen er stjernen» på stuebordet.

– Boken virket midt i blinken for meg, humrer Kvale.

30-åringen er nylig blitt uføretrygdet. Livet går i bølger. Etter kirurgisk fjerning av svulsten i frontallappen høsten 2016, ventet en intensiv kombinasjon av strålebehandling og cellegift det neste halvåret.

Senskader

Én uke med behandling etterlot henne totalt utmattet. Tre uker med restitusjon – og så en ny uke der kroppen ble nullstilt. Behandlingen ga bivirkninger som forstoppelse og hårtap – og senskader som nedsatt fertilitet og hørselstap.

– Jeg virker utakknemlig når jeg tross alt har fått livsnødvendig behandling. Men når jeg er midt i det, klarer jeg ikke å tenke slik. Jeg gikk rett i kjelleren flere

FAKTA

Krafttak mot kreft 2018

- Nasjonalt har Krafttak mot kreft samlet inn over 260 millioner kroner siden starten i 2006.
- Krafttak mot kreft foregår de to første ukene i mars hvert år.
- I 2018 er temaet senskader etter kreftbehandling.
- Hvert år får 32.800 påvist kreft. Nesten 11.000 dør.
- 263.000 – mer enn en kvart million nordmenn – lever med eller etter kreft.
- Minst én av tre som overlever kreft blir rammet av senskader.
- De fleste er forberedt på bivirkninger i forbindelse med behandlingen. Men få forventer å få plager de må leve med når de er blitt kreftfrie.
- Pengene fra årets Krafttak mot kreft skal gå til forskning, og til tilbud som kan gjøre hverdagen lettere for dem som lever med senskader.

Kilde: Kreftforeningen

Det er en klisjé, men synet på livet har endret seg.

Astrid Kvale

DET NYTTER: – Vi gleder oss til å fortelle de andre hva pengene blir brukt på, og å være med på å gi russeren et bedre omdømme, sier russepresident ved Amalie Skram videregående skole, Frøydis Grung (18).

ganger, sier hun beklagende.

Hun nekter å la seg knekke og verner om dagene hun er i god nok form til å nyte naturen.

Et reddet liv skal også leves

Tiden før operasjonen utnyttet hun til det fulle: Gjennomførte Oslo maraton, var ukentlig i Stoltzen og gikk flere turer over Vidden.

Under behandlingen var hun heldig, formen var på topp mellom to behandlinger, slik at hun fikk med seg fjorårets firefjellstur.

– Det er en klisjé, men synet på livet har endret seg. Jeg er blitt mer aktiv, mer trenings- og turglad. Karriere, god jobb og å tjene bra er ikke viktig lenger. Ja, jeg ønsker å stå på egne ben og ikke være uføretrygdet, men må samtidig akseptere: Et reddet liv skal også leves. Det handler om livskvaliteten.

Godt at innsamling nytter

Denne helgen skal bergensrusseren ut i gatene med de fargerike bønnene.

– Det er kjempeflott å se hva pengene faktisk er blitt brukt på. Du ser at det du er med på gjør en forskjell, sier Maya Skjeldal (18) fra Bergen Private Gymnas.

Særlig det at Kvale fortalte sin egen historie bidro til at innsamlingsaksjonen føltes mer personlig for elevene, sier flere.

– Mitt håp er at hvis – når – svulsten kommer tilbake, har det gått såpass lang tid at ja ..., sier Kvale til elevene, og lar det siste henge i luften.

Flertall for å evaluere reform

Storingsflertallet går inn for å evaluere seksårsreformen. Opposisjonen krever mer utetid og lek i første klasse.

– Vi støtter intensjonen med seksårsreformen, men det som skulle være en reform på de yngste elevenes premisser, har underveis blitt til noe ganske annet, sier Senterpartiets Marit K. Strand til Avisenes Nyhetsbyrå.

Partiet har fremmet et representantforslag om evaluering av seksårsreformen, som ifølge ANB får støtte av SV, Ap og KrF. Men å utsette skolestarten er ikke aktuelt. I stedet vil partiene ha endringer på første trinn.

– Lærerne må få større handlefrihet til å legge opp undervisningen. Nå blir den for teoritung. Det begrenser både lærerne og utbyttet for de yngste skoleelevene, sier Strand.

NTB

SALG! 50%
HAGEMØBLER OPPTIL

ILLUSTRASJONSFOTO

STEMOR
Mix farger

NÅ 29⁹⁰

PORSJONFRØ
Stort utvalg

3 for 2

© RETAIL ENERGY

Hageland
Åsane
Tlf. 55 39 56 00

Hageland
Fyllingsdalen
Tlf. 55 15 50 10

Hageland
Mesterhagen Fantoft
Tlf. 55 91 80 30

Hageland
Mesterhagen Askøy
Tlf. 56 15 29 29

Hageland
Mesterhagen Midttun
Tlf. 55 69 92 80

*** fører ikke hagemøbler**

Tilbudene gjelder i perioden 7-11/3, 2018, så langt beholdningen rekker. Vi tar forbehold om trykkfeil, eller at enkelte hagesentre kan være utsolgt for produkt i annonsen.

FØLG OSS OG SE VÅRE ÅPNINGSTIDER PÅ